

Sygn. akt II Ca 1778/22

POSTANOWIENIE

Dnia 30 grudnia 2022 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu II Wydział Cywilny Odwoławczy

w następującym składzie:

Przewodnicząca sędzia Agnieszka Śliwa

po rozpoznaniu 30 grudnia 2022 r. w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku A. K. (1)

przy udziale M. W. i G. W.

o podział majątku wspólnego

na skutek apelacji uczestników postępowania

od postanowienia Sądu Rejonowego w Złotowie

z 14 lipca 2022 r.

sygn. akt I Ns 109/15

postanawia

I. sprostować zaskarżone postanowienie w ten sposób, że w jego punkcie 1. podpunkcie b. w miejsce: „ruchomości od pkt d do pkt z postanowienia” wpisać: „ruchomości od punktu d. do punktu cc. postanowienia”;

II. oddalić apelację;

III. zasądzić od każdego z uczestników na rzecz wnioskodawczyni po 2.700 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu apelacyjnym.

Agnieszka Śliwa

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni A. K. (1) domagała się podziału majątku wspólnego M. W. i G. W.. Wskazała, że ww. w formie aktu notarialnego zawarli umowę majątkową małżeńską, wyłączając ustawową wspólność majątkową. Wyjaśniła, że jest wierzycielem M. W., a na jej rzecz komornik sądowy dokonał zajęcia prawa do działu majątku wspólnego dłużnika.

Uczestnicy M. W. i G. W. wnieśli o oddalenie wniosku.

Prawomocnym postanowieniem wstępnym z 20 października 2016 r. w sprawie

I Ns 109/15 Sąd Rejonowy w Złotowie ustalił, że w skład majątku objętego małżeńską wspólnością ustawową istniejącą między uczestnikami M. W. a G. W. do chwili ustania wspólności ustawowej małżeńskiej w wyniku zawarcia umowy z 28 kwietnia 2008 r. przed Notariuszem K. P. z Kancelarii Notarialnej w J. (rep. A nr (...)) wchodzi:

a. nieruchomości położona w N., dla której Sąd Rejonowy w Z. prowadzi księgę wieczystą (...),

- b. nieruchomość położona w L., dla której Sąd Rejonowy w Z. prowadzi księgę wieczystą (...),
- c. nieruchomość położona w R., dla której Sąd Rejonowy w (...) prowadzi księgę wieczystą (...),
- d. przeszklona komoda,
- e. zegar stojący,
- f. szafka pod telewizor,
- g. owalny stolik drewniany,
- h. telewizor marki P.,
- i. komplet wypoczynkowy koloru szarego składający się z sofy trzyosobowej, sofy dwuosobowej i dwóch foteli,
- j. stół drewniany z kompletem 12 krzeseł,
- k. meble kuchenne koloru białego z brązowymi blatami,
- l. kuchenka elektryczna marki (...),
- m. mikrofalówka marki (...),
- n. okap koloru srebrnego,
- o. zmywarka marki S.,
- p. lodówka w zabudowie,
- q. stół z kompletem 6 krzeseł,
- r. komplet mebli koloru jasnobrązowego,
- s. wersalka koloru rudoszarego,
- t. telewizor marki P.,
- u. komplet sypialniany składający się z łóżka, dwóch szafek nocnych, toaletki, dwóch szaf i komody,
- v. meble koloru jasnego,
- w. kanapa koloru jasnobrązowego,
- x. kuchenka gazowa marki S.,
- y. zestaw mebli kuchennych koloru jasnego wraz z narożnikiem, stołem i 2 krzesłami,
- z. komplet wypoczynkowy składający się z wersalki, dwóch foteli, dwóch puf i jednej wersalki,
- aa. pralka automatyczna E.,
- bb. lodówka B.,
- cc. kuchenka A..

Postanowieniem z 14 lipca 2022 r. Sąd Rejonowy w Złotowie w sprawie I Ns 109/15:

1. dokonał podziału majątku wspólnego ustalonym prawomocnym postanowieniem wstępnym z 20 października 2016 r. w ten sposób, że:

a. nieruchomości położoną w N., dla której Sąd Rejonowy w Z. prowadzi księgę wieczystą (...) o wartości 704.000 zł i nieruchomości położoną w R., dla której Sąd Rejonowy w Z. prowadzi księgę wieczystą (...) o wartości 455.000 zł przyznał uczestnikowi M. W.,

b. nieruchomości położoną w L., dla której Sąd Rejonowy w Z. prowadzi księgę wieczystą (...) o wartości 698.000 zł oraz ruchomości od pkt d do pkt z postanowienia o łącznej wartości 15.250 zł przyznał uczestniczce G. W.,

2. zasądził od uczestnika M. W. na rzecz uczestniczki G. W. 579.500 zł tytułem spłaty w majątku wspólnym,

3. zasądził od uczestniczki G. W. na rzecz uczestnika M. W. 356.625 zł tytułem spłaty w majątku wspólnym,

4. zasądził od uczestników na rzecz wnioskodawczynie 8.217 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania,

5. nakazał ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Złotowie od uczestnika M. W. i uczestniczki G. W. po 5.724,78 zł tytułem kosztów postępowania poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa.

Apelację od powyższego postanowienia z 14 lipca 2022 r. wnieśli uczestnicy postępowania, zaskarżając je w całości.

Skarżący zarzucili brak właściwego przyjęcia wartości majątku objętego podziałem i pozbawienie uczestników prawa do weryfikacji wycen sporządzonych przez biegłych, których ustalenia były przez uczestników kwestionowane.

Skarżący wyjaśnili, że nie kwestionowali orzeczenia wstępnego, a jedynie dokonane przez biegłych i przyjęte przez Sąd I instancji wartości poszczególnych składników ich majątku. Dodali, że zarówno co do opinii biegłego A. K. (2), jak i opinii biegłej E. W. zostały złożone istotne zastrzeżenia w zakresie przyjętych przez nich wartości i metodologii sporządzenia opinii, jak i rozwiązań co do sposobu wyceny. Szczegółowe zarzuty zostały sformułowane w piśmie z 4 marca 2022 r., a następnie dodatkowo wyartykułowane podczas przesłuchania biegłych. Sąd nie uznał zarzutów za uzasadnione i wezwał uczestników do uiszczenia zaliczki na poczet wydania nowej opinii. Uczestnicy 7 kwietnia 2022 r. wnieśli o zwolnienie ich z kosztów opinii. Referendarz sądowy 13 czerwca 2022 r. wniosek ten oddalił, a 14 lipca 2022 r. postanowienie to utrzymano w mocy. W trakcie trwającego postępowania o zwolnienie od kosztów nowej opinii, Sąd I instancji przesłuchiwał biegłych na okoliczność podniesionych przez uczestników zastrzeżeń i zarzutów, wydał orzeczenie kończące postępowanie i pozbawił uczestników możliwości wpłacenia zaliczki na poczet nowej opinii biegłych, skoro orzeczenie dotyczące zwolnienia od kosztów opinii zostały wydane w dniu wydania orzeczenia kończącego postępowanie. Tymczasem uczestnicy mieli istotne zarzuty do sporządzonych opinii i dodatkowa opinia weryfikująca dotychczas sporządzone miałaby istotny wpływ na ustalenie właściwej wartości składników majątku, wysokości spłat i dokonania podziału tych składników, a takie postępowanie pozbawiło uczestników możliwości wpłaty zaliczki i dowiedzenia swoich twierdzeń.

W związku z tym skarżący wnieśli o zmianę zaskarżonego postanowienia i ustalenie właściwych wartości składników majątku do dokonania podziału, a w razie nieuwzględnienia tego wniosku – o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie spraw Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania wraz z rozstrzygnięciem o kosztach instancji odwoławczej.

W **odpowiedzi na apelację** wnioskodawczynie wniosła o jej oddalenie i o zasądzenie od uczestników na jej rzecz zwrotu kosztów postępowania, a tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W punkcie I. postanowienia z 30 grudnia 2022 r. Sąd Okręgowy na podstawie art. 350§1 i 3 k.p.c. sprostował zaskarżone postanowienie w ten sposób, że w jego punkcie 1. podpunkcie b. w miejsce: „ruchomości od pkt d do pkt z postanowienia” postanowił wpisać: „ruchomości od pkt d. do pkt cc. postanowienia”. Nie ulega wątpliwości, że w oznaczeniu punktów, pod którymi zapisane zostały ruchomości przyznane uczestniczce, nastąpiła oczywista omyłka pisarska. Z uzasadnienia zaskarżonego postanowienia: wymienionych ruchomości i ich wartości, a przyznanym

uczestnicze jednoznacznie wynika, że wskutek podziału majątku uczestnicze przyznano na wyłączną własność wszystkie rzeczy ruchome wskazane w postanowieniu wstępnym z 20 października 2016 r., a zatem przedmioty określone w jego punktach od d. do cc.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja uczestników nie jest zasadna.

Sąd Okręgowy podziela ustalenia faktyczne Sądu I instancji i przyjmuje je za własne.

Zarzuty wywiedzionej apelacji koncentrują się na ustalonych przez Sąd Rejonowy w oparciu o opinie biegłych sądowych A. K. (2) i E. W. wartościach składników majątku wspólnego podlegającego podziałowi, co do których to opinii uczestnicy zgłosili zastrzeżenia.

Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy dokonał oceny opinii obu ww. biegłych. Utrwalone jest stanowisko, że opinia biegłego podlega, tak jak inne dowody, ocenie według kryteriów określonych w art. 233 § 1 k.p.c., jednak w przypadku tego dowodu istotnym czynnikiem oceny jest zakres wiedzy specjalistycznej biegłego niezbędny dla weryfikacji stanu faktycznego ustalonego w sprawie. Nie ulega wątpliwości, że oboje biegli posiadają wszelkie niezbędne kompetencje do sporządzenia opinii na zlecenie im okoliczności. Ich opinie są rzetelne, odpowiadają na postawione im pytania.

W toku rozprawy 14 czerwca 2022 r. biegli odnieśli się w sposób wyczerpujący do uwag uczestników zgłoszonych wobec opinii pisemnych.

Biegły A. K. (2) wyjaśnił w szczególności, co zresztą miało swój wyraz również w treści pisemnej opinii, że – mimo próby - nie dokonał własnych oględzin ruchomości, a posłużył się zdjęciami wykonanymi podczas oględzin przez sędziego, gdyż uczestnicy nie umożliwili mu wstępu do ich domu, w którym rzeczy te się znajdują. Dodał, że z uwagi na ww. fotografie, które pozwalają na identyfikację ruchomości oraz ich stan, jaki i doświadczenie biegłego, oględziny nie wpłynęłyby na wnioski opinii. Co istotne, uczestnik M. W. był obecny podczas składania przez biegłego wyjaśnień i po ich zakończeniu nie składał dalszych zastrzeżeń do opinii na okoliczność wartości ruchomości, przeciwnie - wyraźnie oświadczył, że nie kwestionuje wartości ruchomości.

Biegła E. W. zarówno w opinii pisemnej, jak i w ustnych wyjaśnieniach na rozprawie wskazała i wyjaśniła przyjętą, z uwagi na ograniczoną ilość transakcji nieruchomościami podobnymi, metodologię badań (podejście porównawcze, metoda porównywania parami, a w przypadku nieruchomości położonej w N. – podejście mieszane, metoda kosztów likwidacji), jak i dobór nieruchomości do porównania. Przyjęty sposób wyceny wartości nieruchomości jest zgodny z przepisami art. 152-154 ustawy o gospodarce nieruchomościami i z Rozporządzeniem Rady Ministrów z 21 września 2004 r. w sprawie wyceny nieruchomości i sporządzania operatu szacunkowego.

W myśl art. 286 k.p.c. sąd może zażądać dodatkowej opinii od tych samych lub innych biegłych w razie potrzeby. Zgodnie z orzecznictwem, potrzeba taka nie może jednak wynikać z niezadowolenia strony z niekorzystnych dla niej wniosków dotychczasowej opinii, lecz musi być następstwem umotywowanej i uzasadnionej jej krytyki. Zgłaszając wniosek o przeprowadzenie dowodu z kolejnej opinii biegłego strona winna więc wykazać błędy, sprzeczności lub inne wady dyskwalifikujące opinię uprzednio złożoną (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 10 marca 2011r., II UK 306/10, z 10 stycznia 2002r., II KKN 639/99). Apelujący nie wykazali takowej potrzeby w toku niniejszego postępowania. Składane przez nich w I instancji zastrzeżenia co do sporządzonych opinii zostały przez biegłych szczegółowo wyjaśnione. Mając powyższe na uwadze stwierdzić należy, że zarzuty apelujących stanowiły w rzeczywistości nieuzasadnioną polemikę z prawidłowo dokonanyymi ustaleniami biegłych. Jak wskazuje się w orzecznictwie, wnioski środka dowodowego w postaci opinii biegłego mają być jasne, kategoryczne i przekonujące dla sądu jako bezstronnego arbitra w sprawie, dlatego, gdy opinia biegłego – tak jak opinie biegłych A. K. (2) i E. W. - czyni zadość tym wymogom, a nadto biegły w istocie ustosunkował się do zgłoszonych zastrzeżeń, co pozwala uznać znaczące dla istoty sprawy okoliczności za wyjaśnione, to nie zachodzi potrzeba dopuszczania dowodu z dalszej opinii biegłych (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 27 września 2012 r., I ACa 602/12). Według utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego (zob. m.in. wyrok

z 19 marca 1997r., II UKN 45/97) sąd nie jest obowiązany do uwzględniania kolejnych wniosków dowodowych strony tak długo, aż udowodni ona korzystną dla siebie tezę i pomija je od momentu dostatecznego wyjaśnienia spornych okoliczności sprawy (art. 217 § 2 k.p.c.).

Wobec powyższego Sąd Rejonowy trafnie uznał, że nie ma podstaw by powołać kolejnego biegłego z zakresu szacowania nieruchomości. Oddalenie zatem zgłoszonego w tej mierze na rozprawie 14 czerwca 2022 r. wniosku uczestnika było prawidłowe. Nadmienić trzeba, że poza ww. wnioskiem M. W., uczestnicy nie składali innego wniosku o nowe opinie biegłych. W szczególności nie uczynili tego w piśmie z 4 marca 2022 r. Wnieśli w nim wyłącznie o wezwanie biegłych na rozprawę w celu złożenia uzupełniających opinii, co też nastąpiło.

To właśnie na poczet przeprowadzenia dowodu z przesłuchania biegłych, a nie na poczet wydatków związanych z nową opinią, wezwano uczestników do uiszczenia zaliczki (k. 978). Przy tym biegli, mimo braku uiszczenia zaliczki, zostali wezwani na rozprawę i złożyli wyjaśnienia, w tym odnośnie zarzutów do opinii przedstawionych w piśmie uczestników z 4 marca 2022 r. Tym samym również w tej mierze zarzuty apelujących są bezprzedmiotowe. Nadto skoro (co wcześniej omówiono) kwestie podniesione w zastrzeżeniach do opinii zostały wystarczająco wyjaśnione, a w konsekwencji nie było potrzeby dopuszczania dowodu z opinii uzupełniającej albo z opinii innego biegłego, nie było też konieczności uiszczenia przez uczestników zaliczki na poczet związanych z tym wydatków.

Mając na uwadze, że zarzuty apelujących okazały się nieuzasadnione, na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13§2 k.p.c. apelacja została oddalona.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 520§3 k.p.c. w zw. z art. 391§1 k.p.c. i art. 13§2 k.p.c. W sytuacji, jaka ma miejsce w niniejszej sprawie, tj. gdy o podział majątku występuje nie któryś z małżonków, a wierzyciel jednego z nich, przy czym uczestnicy nie zgadzali się z wnioskiem, wnosząc o jego oddalenie, a następnie nie zgadzali się z rozstrzygnięciem Sądu I instancji, wnosząc apelację, niewątpliwie występowała sprzeczność interesów wnioskodawczyni i uczestników. Przy czym stanowisko apelujących uczestników nie zostało uwzględnione. W tej sytuacji, na podstawie art. 520§3 k.p.c. w zw. z art. 391§1 k.p.c. i art. 13§2 k.p.c. kosztami postępowania apelacyjnego poniesionymi przez wnioskodawczynię, a sprowadzającymi się do wynagrodzenia jej pełnomocnika w kwocie 5.400 zł, ustalonego zgodnie z §2 pkt 7 w zw. z §4 ust. 1 pkt 8 w zw. z §10 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokacie, obciążono uczestników, zasądzając od każdego z nich na jej rzecz, zgodnie z ich udziałami w majątku wspólnym, po 2.700 zł.

Agnieszka Śliwa